

ikke Meget. Udvalget tvivler ikke om, at den meget ærede Minister, som for Øvrigt ogsaa har givet Udvalget nogle Meddelelser herom, har høvedet, at forsaavidt Lærerne deltagte i nogen saadan Birkfornhed, maa det være aldeles privat, ligesom den ærede Minister ogsaa har oplyst, at hverken Skolens Lokale eller Apparater benyttes, saa at det for saavidt ere fuldstændig private Skoler. Naar det imidlertid er en almindelig Regel, at Skolernes Lærere have saadanne Skoler samtidig med, at Staten betaler ikke ubetydelige Beløb til Lærelsere osv., maatte et Spørgsmaal opstaa, om det ikke fra Statens Side vilde være heldigere at lønne disse Lærere anderledes og forlange flere Limer af dem, hvilkede de vilde være i Stand til at undervise, og da spare Lærelsere i alt Fald tilsvæls. — Under Nr. 132 i Betænkningen findes Undringsforslaget under Nr. 54 forklæret. Det gaar ud paa nogle Forandringer ved Kathedralskolen i Nykøbing, dels nødvendige Reparationer, dels for at faae et større Lokale til den fysiske Undervisning, hvor de fornødne Inventarregjenstande og Apparater kunne være samlede, uden at man som nu behøver at flytte dem fra den ene til den anden Stue, eftersom Undervisningen gives i de forskjellige Klasser. Netop dette sidste Hensyn har bevæget Udvalget efter indhentede Oplysninger til at tilræbe Forslaget. — Nr. 133 i Betænkningen skal jeg blot henvise til, og skal dernæst med et Par Ord omtale, hvad der er anført under Nr. 134. Man har faaet oplyst Forholdene ved Slagelse og Kolbing Realskoler, og Udvalget er i den Henseende kommen til at stille nogle Opfordringer til Ministeren. For det Første, at den ærede Minister vil søge ved disse Skoler saavel som ved andre lignende Skoler at faae sat Skolepengene som Regel i passende Høide, det vil vistnok sige i en saadan Høide, at hvis alle Elever, der søgte en saadan Skole, være i Stand til at give en saadan Betaling, vilde Skolen kunne bestaa ved sig selv. Det vil svare til, at den, der har Naad til at betale dette normale Skolepengebøls, ikke skal have nogen Lettelse, men at denne kun skal komme paa dem, som egentlig trænge til at lattes. Man ser ogsaa, at f. Ex. Privatskolen i Beile har betydelig høiere Skolepenge, nemlig op til 84 Rd. For det Andet, at dette Skolepengebøls blev væsentlig nedsat for de mindre Formuende og i betydeligere Antal eftergivet for Uformuende, idet det nemlig fremgaar af Indberetningen, at der er et forholdsvis meget lille Antal Fripladsfer i de af mig nævnte Realskoler, og det har utvivlsomt ikke været Bevillingsmyndighedens Niemed ved det betydelige Tilskud til disse Anstalter, at den rent Uformuende saagodtform skulde udeluktes. Endelig har man tilføjet endnu en Bemærkning, en Opfordring til Ministeren til om muligt at søge bewirket, at den øvrige Undervisning i disse Byer kunde hæves noget ud over, hvad der ellers kræves, som en

Slags Erstatning til den almindelige Borger i disse Byer, for hvad Staten for en væsentlig Del giver til den høiere Undervisning. Det turde saameget mere være begrundet, som jeg navnlig erindrer, at i en af de Love, hvori disse Skoler omtales, ere Beløbene skjænfede til en Udvidelse af Byens Undervisningsvæsen, og det har saaledes utvivlsomt været Tanken at pve en Indflydelse paa hele Ungdommens Undervisning i Byen efter et passende Forhold til Beløbenes Størrelse. Under Nr. 135 har Udvalgets Flertal begrundet et Undringsforslag til Lovforslaget. Der forlanges her for første Gang et Beløb af 1,000 Rd. til en privat Realskole i Beile; men der tilføies: „under Forudsætning af, at Beile Amt og By bidrage en lignende Sum“. Det staar nu i en vis Forbindelse med et Forslag, som vi vedtoges ifjor med Hensyn til Hjørring Skole, idet man har udtalt, at det egentlig var Noget, der var blevet Praxis i Rigsdagen, at man ved Tilskud til saadanne Skoler vilde forlange en saadan Dækning som Betingelse. Nu forekommer det imidlertid Udvalgets Flertal, at de to Tilfælde, her ere omtalte, det ifjor for Hjørring og det i Aar for Beile, ere ikke uvæsentlig forskjellige, thi Hjørring Skole er en Kommuneskole, som blev oprettet, fordi man med det Samme vilde forandre sit Undervisningsvæsen i Byen, men Skolen i Beile er en Privatskole, for hvilken en Mand staar i Spidsen, der gjennem flere Aar har ført Skolen frem til at indtage en meget agtet Plads blandt vort Lands Realskoler. Det er ham, vi ville unde baade Understøttelse og Anerkjendelse ved den Bevilling, vi byde ham. Det er hans Værksomhed personlig, vi ville støtte, i Tilskud til, at Skolen fremdeles vil bære god Frugt for Undervisningen i det Hele. Derfor man nu sagde: Ja, kan Du lyste Byraadet og Amtsaadet med, saa skal Du faae Pengene, saa bragte vi os egentlig ind under de Stemminger og Betragtninger, som disse kommunale Raad maatte have vedkommende denne Sag og vedkommende deres Stilling dertil, og det forekommer Udvalget at ville være en underordnet Stilling for Rigsdagen, at vi skulle gjøre vor Godhed eller Beloville, naar vi erkjende, at den her er begrundet, afhængig af Andres Villie, som ligger aldeles udenfor os. Det kan være rent tilfældigt, om den Mand staar sig saaledes med de nuværende Byraader og Amtsaader, at de ville gaa ind derpaa. Derimod er det bitterligt, at Skolen er i en glædelig Fremgang og i det Hele efter de foreliggende Oplysninger bestyres vel. Under disse Forhold have vi ikke troet at burde gjøre Bevillingen afhængig af denne Betingelse, idet vi for Øvrigt forvente, at baade Amt og By ville erkjende, at de have en moralsk Forpligtelse til ogsaa at støtte en saadan Anstalt, som Staten er villig til at understøtte, og da navnlig ved at oprette et større Antal Fripladsfer for Ungdommen i Byen og Om-